

QUASI **30 anys** DE L'STEI-i A EIVISSA I FORMENTERA

Pere Lomas Torres,

membre de la Comissió Executiva de l'STEI-i, en representació de les Pitiüses

Aquest escrit vol ser un recordatori i també un agraïment a totes les persones que dedicaren amb entusiasme el seu esforç, per posar en funcionament l'STEI-i a Eivissa i Formentera. No vol ser un relat exhaustiu dels fets però sí una bona aproximació a tot allò que va passar fins arribar a on som.

L'STEI-i, és ara per ara a Eivissa i Formentera una realitat ben present. Som el sindicat majoritari en l'Educació Pública, on rebérem a les passades eleccions sindicals de fa gairebé un any més del 51 % dels vots emesos a Eivissa i quasi el 66% a Formentera. A l'ensenyament concertat continuem sent el sindicat majoritari, a pesar de les dificultats que, cada vegada més, ens posen les titularitats dels centres. A Funció Pública ens hem implantat amb la suficient força com per a ser un referent. Som presents a l'IBANAT i l'Ajuntament de Vila, continuant amb la línia de fer bo a tots els sectors un sindicalisme exitós a l'educació, que fou l'origen del nostre sindicat.

Però la veritat és que no ha set així sempre, de fet, tot té un origen, uns inicis i sobretot unes persones que impulsaren, quasi sense saber-ho, el començament de l'STEI-i Pitiüses allà pels inicis de la dècada dels anys 80.

Prèviament que a Eivissa i Formentera començàs a funcionar l'STEI, ja existia en aquells dies d'incipient democràcia, un moviment d'associacionisme del professorat, podem dir una mena d'Associació de Mestres. Hi havia uns socis, una gestora amb un funcionament assambleari i un petit local al carrer Carles III d'Eivissa. Tenia unes inquietuds relacionades amb el món escolar, que de fet era el seu nexa d'unió, ja que aglutinava gent de diferents tendències polítiques.

*"Els arxius, representats
principalment per les fitxes
dels afiliats, sortiren de la seu
per acabar amagats en els
armaris de la roba..."*

L'animació d'aquesta associació no es va incrementar i poc a poc minvà el seu nivell d'activitat fins que la situació del moment va fer que acabés per desaparèixer. Però sense dubte, aquell fou el germen del nou STEI. D'allà va sortir la gent (tot i que altres seguien camins diferents) que impulsà amb voluntarisme una línia de sindicalisme més centrat en temes laborals que pedagògics.

Significatives varen ser, en aquells dies, les repercussions que en aquella associació va provocar el televisat cop d'estat del 23-F, interpretat per Tejero. Estant alguns membres de l'Associació a les classes de reciclatge de català, que es feien a l'antic edifici de l'escola de Sa Graduada, interromperen les classes per informar del que passava a Madrid. De seguit les telefonades i les anades al local de Carles III tingueren solució de continuïtat. Els arxius, representats principalment per les fitxes dels afiliats, sortiren de la seu per acabar amagats en els armaris de la roba, a casa de n'Alfonso Herrero i a la casa de na Joana Torres i en Daniel Moreno, camuflats en una habitació de trastos dins el petit desordre allà existent. El cert és que dormiren poc i escoltaren molta ràdio aquella nit. Ja mai més aquells papers no sortiren d'allà on varen ser dipositats, uns destruïts i altres oblidats.

Però tornant als inicis de l'STEI, ja passats uns anys, a finals dels 80 hi va haver una vaga de professorat en l'àmbit nacional. Per qüestió de l'atzar, des de Madrid en Carlos Cermeño de l'UCSTE es va posar en contacte telefònic amb l'escola de Sant Jordi. El telèfon acabà en mans de n'Alfonso Herrero, ja que formava part d'aquella associació de mestres i potser era ell, el que més relació podia tenir amb la paraula "sindicat". La idea era responsabilitar-lo en el tema i a pesar de les reticències inicials, es va prestar a fer aquest treball a Eivissa.

Cal imaginar la situació d'aquells moments; sense local, sense estructura organitzativa, sense hores de dedicació, amb l'ajuda separada per unes quantes milles nàutiques, amb poca formació sindical, etc.,

30 anys

amb la col·laboració de persones com Leopold i Daniel.

Poc després, Pere Polo va visitar el centre per parlar de la vaga i va conèixer en aquell moment n'Alfonso. D'aquesta forma el va animar i ajudar a fer la feina de relançament del sindicat STEI.

I així va començar la tasca de la primera persona encarregada de dur cap endavant l'STEI a Eivissa i Formentera, impulsant així la xarxa de gent que li permetia cada vegada fer més coses.

La seu informal era al Bar Moreta del Carrer Madrid a Vila, era on es podien deixar documents, recollir-los i trobar n'Alfonso fora de l'horari escolar, quan feia alguna tarda una partideta a les cartes. Es per això que alguns la consideren, de fet, la nostra primera seu a les Pitiüses.

"...començaren a funcionar per primera vegada els cursos de Formació i l'afiliació va anar creixent i consolidant definitivament el sindicat."

En Biel Caldentey venia a Eivissa, quedant-se uns tres dies i així feia l'acció sindical. Des d'Eivissa s'organitzava una ruta pels centres i amb el cotxe de n'Alfonso es desplaçaven per l'illa. Fins i tot, conten que un dia la culata del motor va dir prou i es va rompre. Aquell any li va sortir car fer sindicalisme al nostre primer alliberat!

La informació de què es disposava era majoritàriament oral i els documents arribaven per correus.

Més o manco així era la feina sindical aquells dies. Un punt d'inflexió fou a principis dels 90, concretament des de l'octubre de 1992, quan n'Alfonso troba i equipa el primer local de l'STEI a Vara de Rey (inicialment compartit amb una gent que feia traduccions). Aquell curs s'allibera a temps complet per primera vegada una persona a Pitiüses, n'Edelmiro Fernández. Això va permetre visitar els centres d'Eivissa i Formentera, disposar d'un espai i

un horari per mantenir contactes amb la premsa, les institucions i principalment, l'afiliació.

Després na Joana Torres va conduir l'STEI-i durant els set cursos següents, fins a l'any 2001. Aquesta va ser una etapa on es va iniciar el treball en temes de solidaritat, començaren a funcionar per primera vegada els cursos de Formació i l'afiliació va anar creixent i consolidant definitivament el sindicat. En tots aquests processos hi va tenir gran importància l'articulació del Consell Permanent de Pitiüses: el fòrum de debat i presa de decisions de l'STEI-i Pitiüses.

L'ONGD Ensenyants Solidaris va començar fent una gran feina que després ha continuat. Com a detall, s'ha de recordar que en aquella etapa es va fer una recollida de sous, amb la importantíssima implicació dels centres educatius d'Eivissa i Formentera. Es va poder construir una escola a El Salvador amb tot el que es va recaptar.

La forma de fer sindicalisme d'aquells anys, anant als centres a informar i amb presència als centres, va ser després la fórmula copiada per la resta de sindicats.

Ja a finals del 90 na Joana trobà una nova seu, l'actual, al carrer Madrid núm. 7, ja que l'antiga amenaçava ruïna i ens vérem forçats a sortir.

30 anys

"En aquesta època férem un bot qualitatiu en equipaments informàtics i en atenció als diferents sectors."

Durant aquesta fructífera etapa, na Joana va compartir espai i feines amb més permanents sindicals, primer amb n'Alfonso i ja després amb na Xesca, na Isabel, na Mariví, na Mar i en Juanjo que va ser el nostre primer alliberat a Eivissa de l'escola concertada.

Els cursos 2001-2002 i 2002-2003, en Juanjo Cardona va agafar el relleu de na Joana i va ser el portaveu de l'STEI-i Pitiüses. Hi havia a Eivissa per primera vegada, quatre permanents sindicals a temps complet: dues dedicades a l'Educació Pública; l'enyorada i estimada Rosa i na Mariví, una a Funció Pública, na Reis i un a l'Ensenyament Concertat, el mateix Juanjo. En aquesta època férem un bot qualitatiu en equipaments informàtics i en atenció als diferents sectors.

Des del curs 2003-2004, na Mariví Mengual, com a cap visible, va aportar a l'STEI-i una etapa on el treball tranquil, el bon tracte a l'afiliació, la ferma creença en la intersindical i en l'àrea de la dona, es veren fortament impulsats en molts aspectes, per exemple la formació als diferents sectors, l'acció sindical, la dedicació i el compromís.

L'STEI-i es va comprometre, des del primer dia, de ple en les lluites contra les autopistes. Na Mariví era part d'aquella colla de gent bona que per Can Pere Casetes, una freda matinada de febrer, a trenc alba i després d'una bona espera, va ser arrossegada per la Guàrdia Civil fora de la línia de pas de les maleïdes màquines.

Cal dir que no era l'única afiliada a l'STEI-i que era per allà; ni tampoc l'única que va ser a les "guàrdies" fetes a Ca Na Palleva i a Can Malalt. L'STEI-i va viure en primera persona els primers èxits, quan no hi havia prou guàrdies civils a Eivissa per impedir que molta gent solidària fes enrere les excavadores. I també les massives manifestacions en contra de les autopistes, l'impuls a la vaga general de 27 d'abril i les nombroses accions realitzades tenien, sense dubte, molta gent compromesa amb l'STEI-i.

Na Mariví va acabar el curs 2006-2007 la seva etapa al sindicat, passant a la política municipal, on ara treballa per fer possible un altre món.

Na Magdalena, na Joana, n'Edelmiro i jo mateix, el que he resumit en un parell de folis quasi 30 anys de l'STEI-i a Eivissa i Formentera, iniciam una nova etapa que ja veurem per on continua. El que sí és segur és que té molts de reptes, sobretot perquè les circumstàncies socials, sindicals, polítiques i, especialment, de la situació de l'ensenyament i del professorat a les Pitiüses, és clarament diferent de la dels anys 80 o 90. □

